

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
123/16. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2016. november 10.

A C-174/15. sz. ügyben hozott ítélet
Vereniging Openbare Bibliotheken kontra Stichting Leenrecht

Bizonyos feltételek fennállása esetén az elektronikus könyv (e-könyv) haszonkölcsönzése hasonló lehet a hagyományos könyv haszonkölcsönzéséhez

Ilyen helyzetben alkalmazandó a nyilvános haszonkölcsönzési kivétel, amely többek között méltányos díjazást ír elő a szerzőknek

Hollandiában az e-könyvek közkönyvtárak általi haszonkölcsönbe adása nem tartozik a hagyományos könyvekre alkalmazandó nyilvános haszonkölcsönzés szabályai alá. A közkönyvtárak jelenleg a jogosultakkal kötött felhasználási megállapodások alapján teszik az interneten hozzáférhetővé az e-könyveket.

Az összes holland közkönyvtárat tömörítő egyesület, a Vereniging Openbare Bibliotheken (VOB) álláspontja szerint a hagyományos könyvekre vonatkozó szabályozást kellene alkalmazni a digitális haszonkölcsönzésre is. Ennek keretében ilyen értelmű megállapítási ítélet meghozatala céljából keresetet indított a szerzőknek fizetendő díjazás összegyűjtésével megbízott alapítvány, a Stichting Leenrecht ellen. A VOB keresete a „one copy, one user” minta alapján történő haszonkölcsönzésre vonatkozik, vagyis a digitális könyvek többszörözött példányának azon haszonkölcsönzésére, amikor e példányt valamely közkönyvtár szerverén helyezik el, és lehetővé teszik a felhasználó számára annak a saját számítógépén, letöltés útján történő többszörözését azzal a feltétellel, hogy a haszonkölcsönzés időtartama alatt e felhasználó csak egy példányt tölthet le, és ezen időszak leteltét követően már nem használhatja fel az általa letöltött példányt.

Az ügyben eljáró Rechtbank Den Haag (hági bíróság, Hollandia) megítélése szerint a VOB kérdéseire adandó válasz az uniós jog rendelkezéseinek értelmezésétől függ, és több kérdést terjesztett előzetes döntéshozatalra a Bíróság elé. Egy, a többek között a könyvek bérleti és haszonkölcsönzési jogára vonatkozó, 2006-ban elfogadott uniós irányelv¹ ugyanis előírja, hogy az ilyen bérlet és a haszonkölcsönzés engedélyezése, illetve ennek megtiltása a mű szerzőjének kizárólagos joga. A tagállamok mindazonáltal a nyilvános haszonkölcsönbe adás tekintetében kivételeket határozhatnak meg e kizárólagos jog alól, amennyiben a szerzők legalább méltányos díjazásban részesülnek. Az a kérdés merül tehát fel, hogy e kivétel alkalmazandó-e az e-könyvek „one copy, one user” minta alapján történő haszonkölcsönbe adására is.

A mai napon kihirdetett ítéletében a Bíróság elsőként megállapítja, hogy nincsen semmilyen döntő indok arra, hogy az irányelv hatálya alól minden esetben kizárásra kerüljön a digitális többszörözött példányok és a nem tárgyi formában megjelenő teljesítmények haszonkölcsönzése. E következtetést egyébként megerősíti az irányelv célkitűzése is, nevezetesen az, hogy a szerzői jog által biztosított védelemnek alkalmazkodnia kell az új gazdasági fejleményekhez. A digitális formában történő haszonkölcsönzésnek az irányelv hatálya alóli teljes kizárása továbbá ellentétes lenne a szerzők számára biztosítandó védelem magas szintjét előíró általános elvvel.

Másodsorban a Bíróság megvizsgálja, hogy a valamely könyv digitális többszörözött példányának a „one copy, one user” minta alapján történő nyilvános haszonkölcsönzése az irányelv 6. cikke (1) bekezdésének hatálya alá tartozhat-e.

¹A bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról [helyesen: a szellemi tulajdon területén a bérleti jogról, a haszonkölcsönzési jogról és a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról] szóló, 2006. december 12-i 2006/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 376., 28. o.).

A Bíróság ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy – az e-könyvek nyilvános haszonkölcsönzésének jelentőségére tekintettel, valamint a 2006/115 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésében szereplő nyilvános haszonkölcsönzési kivétel hatékony érvényesülésének és a kultúrpolitikai célkitűzések e kivétel általi előmozdításának biztosítása céljából – nem zárható ki, hogy e cikk alkalmazandó abban az esetben, amikor a nyilvánosság számára hozzáférhető könyvtár által végzett tevékenység – különösen az ezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésének b) pontjában támasztott feltételekre tekintettel – lényegében a nyomtatott művek haszonkölcsönzésének jellemzőihez hasonló jellemzőkkel rendelkezik. Márpedig ez a helyzet áll fenn valamely könyv digitális többszörözött példányának a „one copy, one user” minta alapján történő nyilvános haszonkölcsönzése esetén.

A Bíróság ezért kimondja, hogy a „haszonkölcsönzés” irányelv értelmében vett fogalma kiterjed az ilyen haszonkölcsönzésre is.

A Bíróság azt is kifejti, hogy a tagállamok további olyan feltételeket írhatnak elő, amelyek alkalmasak a szerzői jogok védelmének az irányelvben kifejezetten előírtat meghaladó mértékű javítására. A jelen esetben a holland jogszabály megköveteli, hogy a könyvnek a közkönyvtár által hozzáférhetővé tett, digitális formájú többszörözött példányát az e példány első eladása vagy tulajdonjogának más módon való első átruházása útján a nyilvános terjesztésre jogosult személy vagy az ő hozzájárulásával más hozza forgalomba az Unión belül. A Bíróság szerint e további feltétet az irányelvvel összeegyeztethetőnek kell tekinteni.

Azon esetet illetően, amikor valamely könyv elektronikus többszörözött példánya jogellenes forrásból származik, a Bíróság emlékeztet arra, hogy az irányelv egyik célja a kalózkodás elleni küzdelem, és rámutat arra, hogy az ilyen többszörözött példány haszonkölcsönzése indokolatlanul okozhat károkat a szerzői jog jogosultjai számára. A nyilvános haszonkölcsönzési kivétel következtésképpen nem alkalmazható valamely könyv digitális formájú többszörözött példányának közkönyvtár általi hozzáférhetővé tételére, amennyiben e példány jogellenes forrásból származik.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499